

Utrikesutskottets betänkande

1979/80:3

med anledning av motion om åtgärder för att begränsa kapitalexport till Latinamerika

Motionen

I motionen 1978/79:591 av Lars Werner m. fl. (vpk) föreslås

1. att riksdagen hos regeringen hemställer
 - a. om åtgärder för att begränsa den svenska kapitalexporten till Latinamerika,
 - b. om en noggrann undersökning i vilken utsträckning som svenska företags verksamhet i Latinamerika bidrar till stöd åt förtryckarregimerna,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna
 - a. att Sverige i FN bör verka för en internationell kampanj mot förtrycket i Latinamerika,
 - b. att Sverige humanitärt och ekonomiskt bör stödja den självständiga fackliga oppositionen samt de existerande progressiva motståndsrörelserna.

Motionärerna framför som sin mening att praktiskt taget hela Latinamerika utom Cuba är utsatt för imperialistisk exploatering och förtryck. En chilenisering av Latinamerika håller på att ske, anser motionärerna, som också menar att Sverige framträder med dubbla ansikten i världsdelen.

Utskottet

På många håll i Latinamerika råder förtryck och förföljelse. Rapporterna från bl. a. Amnesty International ger lika skakande som betydelsefulla vittnesbörd därom. Det är därför angeläget att den internationella opinionen nära följer utvecklingen i världsdelen.

Enligt utskottets mening är det emellertid inte rättvisande att beskriva situationen i hela Latinamerika så onyanserat som motionärerna gör. Det råder skillnader mellan länderna och det sker också förändringar i olika riktningar inom länderna. Att karakterisera situationen i hela Latinamerika som liknande den som råder i Chile ger enligt utskottet inte en korrekt bild av situationen. I vissa länder pågår i stället en liberalisering.

Redan av dessa skäl saknar de av motionärerna föreslagna och mot en hel världsdelen riktade generella åtgärderna sakligt underlag.

Motionärerna yrkar på en begränsning av den svenska kapitalexporten till Latinamerika och en undersökning i vilken utsträckning svenska företags verksamhet i Latinamerika bidrar till stöd åt förtryckarregimerna. Utskottet erinrar om den i flera andra sammanhang fastslagna principiella svenska

inställningen till ekonomiska sanktioner. De invändningar som kan resas mot ensidiga svenska sanktionsåtgärder, som inte heller skulle ha stöd i något bindande FN-beslut, gäller även motionärernas yrkande. Den föreslagna undersökningen av svenska företags verksamhet torde av praktiska skäl knappast kunna leda till något användbart slutresultat.

Det föreslås också i motionen att Sverige i FN bör verka för en kampanj mot förtrycket i Latinamerika och att stöd bör lämnas den fackliga oppositionen och motståndsrörelserna i ifrågavarande länder.

Utskottet konstaterar att regeringen i olika sammanhang påtalat kränkningar mot de mänskliga rättigheterna i länder i och utanför Latinamerika och utgår från att regeringen även fortsättningsvis påtalar förtryck, var i världen det än sker.

Vad gäller stöd till den fackliga oppositionen och till motståndsrörelser vill utskottet erinra om de i betänkandet UU 1978/79:1 redovisade allmänna principerna för humanitärt stöd. SIDA lämnar ett icke oväsentligt bistånd till fackligt arbete genom LO och TCO. Uppemot hälften av detta bistånd har gått till fackliga projekt i Latinamerika.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionen 1978/79:591.

Stockholm den 6 november 1979

På utrikesutskottets vägnar
ALLAN HERNELIUS

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Allan Hernelius (m), Gertrud Sigurdson (s), Torsten Bengtson (c), Sture Palm (s), Olle Göransson (s), Ingrid Sundberg (m), Sture Ericson (s), Per-Olof Strindberg (m), Jan Bergqvist (s), Britt Wigenfeldt (c), Björn Molin (fp), Axel Andersson (s), Paul Grabö (c), Maj-Lis Lööw (s) och Hans Petersson i Röstånga (fp).